

УДК: 330.34:330.322

РОЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гопка М.Д., аспірант,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України,
м. Київ, Україна

Ковтун О.А., к.е.н., доцент,
завідувач кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД
*Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна*

Сільськогосподарське виробництво являє собою систему взаємопов'язаних дій та процесів, що охоплюють етапи вирощування, обробки, транспортування, зберігання та реалізації продукції і значною мірою забезпечується через застосування фінансових інструментів. В результаті утворюється повноцінний виробничий процес для кожного суб'єкта господарювання. Кожен етап цього ланцюжка є важливим і формує кінцевий результат господарської діяльності підприємства - економічний ефект, екологічну безпеку та соціальну сталість. Виробничі процеси, у рамках концепції сталого розвитку, виступають стратегічною основою у забезпеченні ефективного управління підприємством. Сутність сталих виробничих процесів полягає у раціональному використанні ресурсів, мінімізації втрат та оптимізації технологічних операцій. Такий підхід дозволяє не лише знизити собівартість продукції, а й зменшити екологічне навантаження на навколишнє середовище [1].

Виробничі процеси у сільському господарстві включають кілька важливих етапів, таких як підготовка до ґрунту, посівна кампанія, вирощування культур, збирання врожаю, переробка продукції, зберігання та транспортування. У рамках євроінтеграційних процесів та відповідно до вимог Європейського Союзу щодо сталого ведення сільського господарства, ці етапи мають бути адаптовані до високих стандартів екологічної та економічної ефективності. Європейські політики, регламенти та директиви, (табл №1) сприяють впровадженню стійких агропрактик, зокрема, через Спільну аграрну політику (CAP).

Політики та нормативно-правові акти для аграрного сектору

Назва документа	Номер/Дата	Ключові аспекти
Регламент ЄС щодо введення в обіг засоби захисту рослин	№ 1107/2009	Встановлює правила для дозволу на засоби захисту рослин (ЗЗР) та їх введення в обіг, використання і контроль
Стратегічні плани CAP 2023–2027	№ 2021/2115	Визначає національні стратегії для досягнення сталого сільського розвитку, зокрема через Екоумовності GAEC та обов'язкові управлінські вимоги SMR.
Законодавство щодо органічного землеробства	№ 848/2018	встановлює принципи органічного виробництва й визначає правила стосовно органічного виробництва, пов'язаної з ним сертифікації та використання позначень, які стосуються органічного виробництва, в маркуванні та рекламних матеріалах
Директива про корпоративну звітність зі сталого розвитку	№ 2022/2464	вимагає від компаній у ЄС значно розширити та посилити звітність щодо сталого розвитку, включаючи екологічні, соціальні та управлінські (ESG) аспекти.
Директива про стійке використання пестицидів	№ 2009/128/ЄС	Встановлює рамки для сталого використання пестицидів, зокрема через національні стратегії зменшення ризиків.
Регламент про фінансування, управління та моніторинг Спільної аграрної політики	№ 2021/2116	регулювання реалізації спільної аграрної політики ЄС для держав-членів, із встановленням правил фінансування, управління, моніторингу реалізації та механізму делегування обов'язків державам-членам
Регламент щодо запобігання знелісненню (EUDR)	№2023/1115	Встановлює вимоги до підприємств щодо закупівлі сировини, що не веде до знеліснення лісів, у тому числі сільськогосподарської продукції.
Нітратна директива	№91/676/ЕЕС	Політика про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел спрямована на запобігання забрудненню підземних і поверхневих вод нітратами. Стимулювання застосування кодексів кращих методів ведення сільськогосподарських робіт

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Важливу роль у забезпеченні ефективності виробничих процесів відіграють фінансові ресурси. Вони виступають основним рушієм технологічного оновлення, дозволяючи підприємствам інвестувати в інноваційні рішення, модернізовану техніку, системи зрошення, енергоефективні засоби виробництва. Розвиток сільського господарства посилюється розвитком фінансів, зокрема завдяки фінансовій інклюзії та сільськогосподарському кредитуванню. Цей прогрес, у свою чергу, сприяє досягненню продовольчої

безпеки. Нещодавні академічні дослідження показали, що різні види фінансового та банківського кредитування можуть позитивно впливати на зростання продуктивності сільського господарства [3].

Наявність стабільного фінансового забезпечення визначає здатність підприємства впроваджувати сучасні практики управління, сертифікацію якості, екологічний моніторинг, що безпосередньо впливає на його конкурентоспроможність і сталість. Для реалізації економічної ефективності, екологічної безпеки, соціальної відповідальності потрібні системні інвестиції на модернізацію технічної бази, зменшення витрат на ресурси, забезпечення екологічної безпеки. Фінансові механізми, (кредити, гранти, страхування аграрних ризиків) формують інституційну підтримку виробничих процесів, знижуючи їхню вразливість до зовнішніх факторів, таких як кліматичні зміни чи ринкові коливання, особливо на першочергових етапах впровадження нової управлінської моделі. Саме тому інтеграція фінансових стратегій у систему виробничого управління є необхідною умовою сталого розвитку аграрного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Страпчук С. *Sustainable development of agricultural enterprises: economic dimension*. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science. 2021. Т.25, №3. С.12–19
2. EUR-Lex Access to European Union law. URL: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
3. Zhang, Y., & Wang, X. (2024). Financial investment and agricultural sustainability: A critical review. *Agricultural Systems*, 206, 103-118. URL: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2024.103677>
4. Риковська О. Аналіз стану сільського господарства України та імплементація нормативно-правових актів ЄС, дотичних до аграрних та довкіллевих питань / О. Риковська, О. Фраєр, О. Михайленко; за ред. М. Белкіна, А. Даниляк. — Київ: ГО "Екодія", 2024. — 22 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, факультет аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори